Србобран излази средомъ, петкомъ и недельомъ.

Предплату примаю све ц. и кр. поште познати скупительи и уредничество (грчка улица, у кући брой 1419).

Рукописи не враћаю се натраг.

СРБОБРАН.

Предплатне цене у аустр. вр.
на три месеца . . . . 3 ф.
на по године . . . . 6 ф.
на годину . . . . . 12 ф.
За огласе плаћа се за оно место, кое еданъ редъ изъ петита заузима за сваки путъ по 8 новчића, и сваки путъ по 30 новч. штемпларине.

Год. II. У Новомъ Саду, у среду 5. декембра 1862. Брой 118.

Нови Садъ 4. дек.

⊙ Небо политичне таме и неизвесности, чини се да се ведри и одъ дана на данъ ясние бива. Велесиле сложише се у томъ, да се уговора одъ 1830. тврдо држе, кои ихъ узаимно веже; и по томъ може се мислити, да ће се грчко питанѣ брзо решити. Енглези ће са своимъ демонштрациjама у Грчкой престати, а и Грци ће покровительствуюће силе послушати и онога за краля примити, кога им ове саветовале буду. Съ тимъ ће избећи оно, што свакой држави пропашћу грози, а то су политичне странке, кое у своiой претераности непазе ни нашто нити се обазиру на праву цѣль, него изъ iогунства анархию и ратъ грађански производе.

Досадъ баръ као први политикъ и дипломатъ Европе, Наполеонъ III. увидио е, да би ово трвенѣ и на далѣ пламенъ незадовольства и немира бацити могло, зато се сближуе Русии, кое ясно показуе дочекъ рускога посланика Будберга у Паризу.

Обе ове силе удалюю се овимъ поступкомъ одъ Енглеске, коя е судбомъ истока исключиво управляти хтела. Ово удаленѣ имаће те послѣдице за собомъ, да ће се Турска у будуће више обзирати морати, на праведне желѣ своих поданика. Немири, кои су претили у Польской, да ће iошъ пре пролећа букнути, ако се сасвимъ и не стишаю, блажии ће тонъ узети. Источно питанѣ мора овимъ савезомъ пре решено бити, него да су речене силе, изолирате остале, или да е Француска са Енглескомъ држала. Из свега овога види се да неуморимогъ окретача судбе европске, више собствена брига за се и за свое подстиче, него што га срећа народа одушевлява, за кое се онъ стараюћи свою личность найвише предъ очима има. Ако се у том сагласе, да Фердинанда португалскогъ за краля Грцима даду, сва ће остала питаня и препреке мирнимъ путемъ решаване бити, еръ ће све партае боећи се ячегъ, у брзо сложне постати.

Првозвани Андрия.

Овай е данъ у повѣстници србскогъ народа еданъ одъ найзнатниихъ. На тай данъ Срби освоише Београдъ, на тай данъ добише Срби уставну слободну државу. Спомену тогъ дана посвећуе дописникъ „Видовдана“ у уводномъ чланку ове мисли:

Народи имаю своихъ срећнихъ и несрећнихъ дана радости и туге. Данъ првозваногъ Андрие еданъ е одъ найсрећниихъ у новой истории српской, еръ насъ опоминѣ на три найважния догађая у той истории, а сваки тай догађай означава по едну епоху у нашемъ млађаномъ државномъ животу. Опоминѣ насъ на први нашъ устанакъ, кадъ доведени до крайнѣ беде скочисмо на ноге као сиромашна рая, безъ хлеба, безъ новаца, безъ оружя, безъ и едногъ на свету приятельа и помоћника, яки само своимъ очаянѣмъ и крепкомъ вольомъ. Светъ се онда морао чудити нашой смелости, на ни у сну ние помишляо да ћемо озбиля штогодъ успети. Али кадъ на првозваногъ Андрию освоисмо Београдъ, тада устанакъ нашъ доби найозбильнии значай те и светъ поче о нама одмахъ друкчие судити. Падосмо, истина, кривицомъ нешто свойомъ нешто туђомъ, а свопомъ понайвише, еръ намъ неслога подсекла беше крила; али падосмо после дуге, юначке бобре, и тако да ние било тешко погодити да ћемо се на скоро опетъ дићи. Тако и би.

Уклонише се с позориштa српскогъ найважнии главари првогъ устанка народногъ, али после краткогъ времена показаше се други борци, а међу ньима еданъ, кои ихъ све крепошћу и вештиномъ надвишаваше, и кои насъ кадаръ беше направити народомъ. Опетъ на срећни данъ првозваногъ Андрие добисмо актъ, коимъ свечано самъ нашъ угнетачъ отвори четирестолетни гробъ српске слободе и извади изъ њега некадашню српску самосталностъ, истина у другчиемъ виду, али опетъ зато самосталностъ.

У лепой, ако и стешнѣной своиой срећи заборависмо брзо на прошле несреће, те се поцепасмо на ново, прависмо превратъ за превратомъ, и тако се нађоше уклонѣни они, кои су се борили за слободе одъ . . 30-те године. Ове се слободе садъ осакатише люто, и задобивена самосталностъ, коя е одъ Србие правила државу, доведена беше дотле, да Србия поста скоро проста провинция.

На то ние нико ишао, али у несрећнимъ страстима нико ние измерио последице новоствореногъ станя, нико ние предвидео да би се до тога могло доћи. Но ипакъ то на скоро сваки осећаше. Промене, кое нису великимъ народнимъ покретомъ произведене, кое немаю печатъ великихъ предходећихъ догађая, печатъ историски, кое нису освештане великимъ заслугама, — те промене беше и увекъ ће бити безплодне, несрећне, и *мало ће траяти. У Србии се найпосле* изметну тако безнадеждно станѣ, да е свакоме постало несносно, да е свакъ са жалошћу гледао у будућностъ, еръ беше изумрло свако одушевлѣнѣ, ер беше готово ишчезла свака нада, а стари нам угнетачъ сећаше за вратомъ.

И по трећи путъ дану првозваногъ Андрие би суђено да обрадуе српство, учинивши крайтомъ невольномъ станю. Диванъ е и свемогућанъ народъ, кадъ се освести и на што реши. У престолници нашой ми опетъ с одушевлѣнѣмъ поздрависмо некадашнѣ борце самосталности српске, борце за права у . 30 години славно задобивена. Наше су се душе, тако да речем, онда помладиле, нада у нама оживе. Тада смо се сабрали у себе, послушали смо чисти гласъ патриотске савести, разумели политику, коиомъ намъ треба ићи, и тврдо се решили до края се нѣ држати крепко. То ние политика личности, већъ политика народна, више намъ не стаяше служити личностима но отаџбини. Разумесмо да ако личности све и ние угодио, треба е великодушно жртвовати ономе, што е одъ користи, што е угодно отаџбини. Одъ партаиста постасмо државляни, постасмо способни државу основати, наравно постасмо и државе достойни. Личности намъ садъ предъ државом изгледаю малешне; свак разрешенъ одъ старихъ личнихъ свеза садъ се креће самостално, достоянствено, поносито, еръ дубоко осећа да се нема ни на шта друго обзирати, да нема ни за што друго радити, већъ едино на отаџбину и за отаџбину.

Четири године протекоше данасъ одъ те последнѣ промене, па каква разлика душевна, материялна и политична за то кратко време! Слога, одушевлѣнѣ, найживля вера у будућностъ општа е у земльи; сви безъ разлике знамо шта намъ треба и сви хоћемо то; яка народна войска установлѣна е уређена, обучава се, свачимъ што iой треба снабдева се. Яки смо у земльи своiой, не стрепимо ни одъ каквихъ догађая; на све смо приправни и свагда готови. Установе наметнуте намъ уништене су, и актъ одъ . . 30-те године достао е кодъ насъ свршено дело. Већъ не цепа народъ двояка властъ, нити два племена господую у земльи. У Србии е самъ Србинъ савршени господаръ и може свое ствари уредити како найболѣ налази. У Европи е кнежевина српска подигла на себе позорность и добила велике симпатие. Нема тог изображеног и великогъ и малог народа, кои кадъ е речъ о истоку не помишля на Србию, кои у ньой не види заметакъ новогъ реда ствари. Публицисте европске и по новинама и у повећимъ кньигама заступаю стваръ нашу, испитую нашу историю, прорицу намъ будућностъ. Народи нама оближньи нису намъ већъ супарници, но добри приятельи. Србия одъ како се државно препородила iошъ ние била у овако срећномъ положаю, iошъ ние стаяла на тако важной точки.

Али збогъ тога не треба да насъ обузме никаква несмислена охолостъ ни убеђенѣ да смо учинили доста, и да намъ садъ валя стати. Народи имаю своихъ часова за стаянѣ, за одморъ; али тешко онима, кои стану и остану на едной точки, или кои се одмараю у невреме. Кадъ се изгуби удесна прилика, кадъ се проведе у нераду еданъ само одъ онихъ часова, кои су као судбиномъ означени, треба више пута крозъ читаве векове чекати да се та прилика опетъ покаже, и час се тай врати, а више пута околности се тако преокрену да се никад више и не врати. Срећни су они, кои разумнимъ стрплѣнѣмъ знаю чекати; али имъ е залуду све разумно чеканѣ ако не увиде кадъ га треба прекинути па да се приступи к раду. Благоразумностъ спасава државе, али благоразумность безъ решителности ние их никадъ подигла. Ми смо показали да умемо и трпети и чекати, показали смо да умемо у згоданъ часъ и радити. Одъ садъ ће намъ iошъ више него до садъ требати таке мудрости. Ми живимо у важномъ, може бити у найважниемъ, найодсудниемъ за насъ времену. Ако продужимо забацивати тесну политику личности, а одржимо исключиво великодушну политику народну, оставићемо потомцима своимъ довольно узрока да насъ благосиляю. Некъ намъ несрећна прошлостъ буде корисна наука за будућностъ; неслога е била едини узрокъ свима столетнимъ несрећама српскимъ; слогомъ само можемо себи и отаџбини прибавити срећну и славну будућностъ. Ко врда на страну с пута народне слоге, ко у садашньимъ особито околностима не скупля се подъ барякъ, кои е у чврстой руци своиой развио први войникъ српски, ко свесрдно, с поузданѣмъ и одушевлѣнѣмъ не подржава нѣгову владу и ние готовъ на сваку жртву, тай е противанъ срећи и слави српскогъ народа, тай, ма какве палиятивне изговоре износио за свое перфидио владанѣ, найвећи е неприятель српству.

Некъ дакле сваки Србинъ не само весело проведе у своиой кући данъ првозваногъ Андрие, већъ нека сабере свое мисли, нека погледа у будућностъ и тврдо се реши на патриотско поступанѣ у найпуниой мери, на свако прегореванѣ, кое би отаџбина одъ нѣга захтевала. Безъ слоге, послушности, одушевлѣня и прегореваня поединихъ лица нема опште среће, а безъ опште среће нема е ни поединима, или е само привидна, срамотна и маловремена.

ДОПИСИ.

Илокъ 1. дек. После дужегъ времена имадосмо у нашой варошици опетъ данъ радости и народногъ одушевленя поводомъ доласка пресветлогъ вел. жупана г. Светозара Кушевића. Долазак овай у толико є свакогъ већма развеселио, што є сваком познато било, да пресветли овай предводитель сремске депутациє у Беч, найвеће и найсветиє дело за задатакъ има. Свию нас желѣ и волѣ удружилесу се, да овай дочекъ што сяйнии буде. На граници наше варошице дочекана є депутация одъ многобройног народа, на когъ є челу поч. судацъ г. Димитриє Марковић стаяо и г. великогъ жупана и депутацию краткомъ ал силномъ беседомъ поздравио. Његова пресветлостъ захвалила се на той срдачности, и тако са ускликомъ и пуцанѣмъ прангия у Илоку кодъ нашегъ честитогъ судца здравлю, где є сяйни обѣд миле госте дочекао.

Изъ Илока била є депутация са истомъ свечаности и веселѣмъ праћена до села Нештина, а одатле док Дунав пребродила ниє и у найманѣмъ местанцу свудъ и є иста слава и радостъ дочекивала и пропраћала. А и како неби, кадъ све наше наде на ньих у овай час полажемо! Богъ имъ трудъ и подузеће благословио!

Войводовина.

Нови Садъ, 2 декембра. Синоћъ дође намъ депутация сремске жупаниє са врстнимъ своимъ великимъ жупаномъ, господиномъ Светозаромъ Кушевићемъ. Као што изъ поуздана извора дознаемо, она є у свима мѣстима Срема, крозъ коя є пролазила, дочекана била са найвећимъ одушевленѣмъ, а у мѣсту Илоку, гдѣ велики судацъ сѣди, и гдѣ су становници већиномъ Срби западне вѣре, дочекана є она са груванѣмъ топова и найрадостниимъ усклицима, становничства.

Ова славна и многобройна депутация нимало времена не губећи, іоштъ се ютросъ у Бечъ кренула. При доласку своме у *Нови Садъ* врховни жупан ни є одъ стране обштине овдашнѣ поздравлѣнъ, као што є то найпре било у сѣдници обштине свршено. Као што чуемо, тай є поздравъ морао изостати заедно съ депутациомъ овдашньомъ, да се не би рекло, да агитирамо за Войводовину, а српски є народъ сувише савѣстанъ и лояланъ, пакъ не ће ни найманѣ сѣнке да баци на свою лоялност не ће ни найманѣгъ повода да даде, да би се могло помислити, да онъ агитира, премда му та претерана савѣстностъ досадъ ништа ниє користила.

Угарска.

Пешта, 30. Нов. Избор грофа Дежефиа за предсѣдника, и Лоняия за подпредсѣдника у заводу земльиштног кредита потврѣенъ є.

Пожунска градомеђа у своіой главной сѣдници званичника, коя є почеткомъ овог месеца била, заключила є, да Његовомъ величеству адресу пошалѣ. И почемъ є ова главна конгрегация Његовомъ величеству свою фалу изявила за материялна добра, коя є земльи учинило, заключує овомъ жельомъ: „Да би што скориє свемогућн дао, да онай час дође, у ком ће се сви народи државе у найбольой слози око престола вашегъ Величества скупити, гди би имъ тело званичника са кралѣвскогъ брега, кои се на обалама Дунава диже, да се чує са оне стране Лейте и Киральхаго, узвикнути могли: Да живи наш свемилостиви крунисани краль, и круном урешена кральица, нека буде анѣео бранитель наше землѣ!“

Аустрия.

Као што съ поуздане стране дознаемо — пишу „Ванд.“ — унгарски дворски канцеларъ грофъ Форгач се у дотичной министарской конференции изразио, да влада ако неће започето дѣло помиреня са Унгарскомъ да поквари, мора одустати одъ тога да питанѣ односно на српску войводину другимъ путемъ, осимъ путем унгарскога сабора реши. Услѣдъ тога су расправе у овой ствари одложене докъ се унгарски саборъ не сазове. —

Изъ **Беча** являю одъ 30. т. м. да є молдовлашка влада молбу српске влада одбила, коя є искала, да се задржано оружиє изда и у Србию увезе сувим, єръ водом є то немогуће због турскихъ ратнихъ лађа, коє на Дунаву близу Видина леже.

И ово изъ Беча являю, што є врло карактеристично да се зна, какавъ духъ у Романии влада. Бояри, кои су сваке године у Бечъ у време месоєђа долазили и у Бечу то време проводили, заключили су єдногласно, да ове године неиду због политичнихъ одношеня.

Аѣутантъ црногорскогъ кнеза стигао є 1. дец. овамо. Говори се, да ће скоро и сам кнезъ у Бечъ доћи.

29. п. м. стигао є у Беч г. Милоє Лешянинъ шефъ оделења у српском министарству споляшньихъ послова. Онъ є изъ Београда особитомъ мисиомъ амо дошао. Његовъ є задатакъ овде о уговорима цариградске конференциє говорити, и о тако званом рускомъ посланю оружя, коє на више места задржано. Како се мисли, онъ ће изъ Беча и Петроградъ и Паризъ посѣтити. Онъ се у Паризу овогъ лета због специялне неке мисиє подуже бавио, но како се види, она є остала безъ икаквихъ резултата.

Найновия писма изъ Београда доносе гласове, да у Србии велика узруяностъ влада. (Овако немачки дописници).

— Др. Ткалацъ бивши уредникъ „Ост унд Веста“ наступио є свою каштигу шестмесечне тамнице 27. нов. о. г. И тако се кодъ бечкога земальскога суда налазе шест журналиста: Грас, Фридманъ, Делпини и Ткалацъ подъ каштигомъ, а Нашелски и Лесковецъ подъ истражнимъ затворомъ. —

— Чисто польска велика гимназия у Лавову ће се ипак можда отворити почетком летнѣга семестра. Обштинство Лавовско *є у своіой седници* одъ 22 нов. заключило, да варошъ прими *трошакъ за издржаванъ велике* гимназиє и да пошалѣ депутацию у Бечъ, да ту стварь у редъ доведе. Ово є заключено из тога узрока што државно министарство при томъ остає, да влада професоре наименує и да себи задржи право надзираня надъ гимназиом као такоѣеръ да учебни єзик мора бити немачки и польски. Ако ће се гимнасия одъ државе издржавати, Трошкови за издржаванѣ износе одъ прилике 20,000 фр. авр. годишнѣ. Будући обштинство тай трошак на себе прима, то одпада главна точка распре, и вальда ће Лавовска депутация у Бечу и остале диференциє уклонити моћи.

— У Ерделю ће депутациє православногъ свештенства свестрано регулиране бити, и одъ вишег места се строго настоява, да репрезентациє оних обштина, коє су до сада у той ствари заостале, свой посао што пре сврше. —

СТРАНЕ ЗЕМЛѢ.

Црна Гора.

„Келн. Ц.“ извештава да се порта тврдо држи наметнутих Црной Гори услова за граѣенѣ войничкогъ пута, нити хоће у томе и найманѣ да попусти. Петъ кула су Турци већъ направили. А 4. нов. ушло є у Црну Гору 26 турскихъ баталиона, да сагради и остале, коє ће закланяти путъ изъ Спужа у Никшиће. Црногорци се нису одупирали, али є раздраженость међу ньима велика, и валя се бояти новогъ сукоба. Ми сумнямо да ће све ово бити истина.

Француска.

Париз, 28. Новембра. Сбогъ тога што є „Опинион национал“ опомену добио, водиле су се жестоке дебате у найвишим влавним круговима. У суботу се о том у министарском савету виєћало. Валевски и Друин Делвис говорили су, да се умерити мора, а истога листа тесна сношеня са принцом Наполеоном позната су. Перзиньи є био такоѣе тога мнѣня, да се „Опинион национал“ опомене, али да се исто тако и „Франс“ опоменути има. Али ова є имала много бранителя и олакше є прошла. И за „Опинион национал“ ниє се међутим ништа свршило било, и тек му є у неделю опомена дата, и то како се говори зато, што се и царица у то умешала. —

Вѣсти из Мехика врло рѣаво гласе, и како се мисли, тамо ће іош у помоћъ послато бити морати. — Адмирал Жириан Лагравиєр, како се чує, очекує се скоримъ у Француску натраг.

Корешпондент „И. де Деба“ доноси одъ 1. о. м. своє мисли о саданѣмъ талиянскомъ министарству овимъ речима:

„У споляшньимъ одношеняма више ладноће према Француской, а више приятельства за Енглеску; у унутрашнѣмъ може бити мало више концесия за автономию преће самосталнихъ земаля. Ново ће се министарство дакле измеѣъ преѣашнѣгъ француски мислеѣегъ министарства Ратаца и енглеског Рикасола средньи путъ узети.

Изъ **Париза** одъ 30. Нов. доноси „Монитер“ како є руски посланикъ грофъ Будбергъ примлѣнъ био. Онъ є цара тима речма ословио, да є онъ верни тумач осѣћаня нѣговогъ цара, за цара францускогъ. Онъ ће се трудити, да се те узаямне симпатиє ова два велика народа іош болѣ развию, и да се уваже, єр то лежи у интересу обе државе. Цар му є на то одговорио, да самъ себи честита, на томъ сретномъ одношеню, коє већ одъ 6. година између нѣга и цара рускогъ постои.

А да ће ова одношеня и дуже постояти, има стим више изгледа, што су на истинитим интересима обе државе основана. Я самъ познао искрено срце вашегъ суверена и зато самъ му моє приятельство посветио. Ви ћете кодъ нас врло срдачно примлѣни бити.

„Франс“ явля, да ће се сесия законодавногъ тела 31. Децембра отворити.

Русия и Польска.

Изъ Петрограда пишу одъ 30. п. м. да изъ найпоузданиєгъ извора потврѣивати могу, да су се велике силе споразумеле, да се одржи протоколъ одъ 1830. године. О кандидату се іош споразумели нису. Кабинет петроградски ниє іош никаквогъ предложио.

Русия коя дакле уговорима од 1830. остає верна, мора и кнеза Лайхтенберга у брой изключени принцева за грчки тронъ ставити.

И у Русии се око тога живо ради, да се држава децентрализира. Како се говори, данашнѣ кралѣвство Польска и Литвания пашће подъ управу великогъ кнеза Константина; Подолия, Волиния и Украина сѣдинѣне подъ управом великогъ кнеза Михаила. И о томъ се говори, да ће се престолница изъ Петрограда у Москву преместити.

Племићство провинциє Минскъ слѣдовало є примеру подольскогъ племићства. И оно є како „К. Ц.“ явля заключило да се адреса цару пошалѣ, у коіой се иште да се губерния Минскъ одъ Русиє сасвимъ одцепи и кралѣвству польскомъ спои. Маршалъ племства, присѣдатель Лапо, ниє хтео на себе да одговорность прими, да се така адреса цару пошалѣ, но сотимъ толику ларму племићи дигну, да є гувернеръ грофъ Келеръ, сѣдницу заключио, и салу затворио. Раздражено племство скупи се предъ кућу племићкогъ маршала, полупа му прозоре и учини му мачию музику. Минск є и варошь и губерния до године 1656. била польска, а у той години освоє є Руси. Поляци є после опетъ одъ Руса задобию и задрже є до 1793. у коіой години падне сасвим подъ Русе.

Изъ Москве пишу „Ванд.“ одъ 19. нов. Царъ є юче изговорио племству коє се у знатномъ брою искупило, следећу беседу:

Врло ми є мило видити господу око мене искуплѣну у стародревной престолници нашой, коя ми є двоструко мила, єръ у ньой є колевка моя. Радуємъ се да могу племству оно исто казати што самь у Новгороду приликомъ илядугодишньице рускога царства, племићима

рекао. Ја сам навикнутъ поверење имати у чувство привржености племства нашегъ и у непроменльиву привржености истога къ престолу и отачеству; племство е то нарочито засведочило у последньой епохи. Ја сам уверен господо моя, да ће племство наше и у будуће бити найчвршћи стубъ престола као што е увекъ било и као што треба увекъ да буде. Зато се надамъ, господо моя, да ћете ме ви сложно подпомагати у свему ономе, што ће насъ къ благу и снаги отачества нашега водити. А Богъ нека намъ у томъ нашем послу помогне и нека благословъ његовъ међу нами остане. Ви пакъ господо членови московскога племства, будите уверени, да я себи за честь узимамъ што као притяжатель земаля у овой губернии међу васъ спадамъ. Хвала вамъ на срдачномъ дочеку а я ћу га знати оценити.

Племство одговори на ту царску беседу вишекратнимъ бурнимъ ура, и свима е врло мило што царъ ние толико о династичкимъ, него врло ясно о интересима отачества говорио.

Италия.

Туринъ 29. Новембра. Одборъ парламента, ком е наложено било, да известие ђенерала Ламарморе о разбойничству испита, (извѣститель Питанели) ставио е свое предлоге.

Извѣстие ђенерала потврђуе материялну снагу разбойника, помоћь кою у земльи имаю и на њиово угнѣтенѣ употреблѣне трупе. На четиръ точке разбойничство яко бесни: на римской граници, на обалама Тортоне, на долньой части Осане и у диштрикту Бриндизи.

На првимъ двема ради съ новцемъ, оружемъ и муниционъ богато снабдѣвена и до 100 люди яка чета Тристана; на друой до 200 люди яка чета Коруза. Око Бриндизи има до 80 пустаия.

Као узрокъ тога наводи ђенералъ Ламармора подпоре, кое пустаие у Камории у бурбонско-клерикалним покретима налазе, незнанѣ ниже класе становништва, лако придруженѣ невалялихъ са себи равнима, неспособность и млакость неки административни власти, итд. 90,000 войника на ногама су противъ разбойничства.

Одборъ е изявио известие Ламарморе за неподпуно, еръ о маньимъ разбойничствама ништа неспомимѣ, и о слабомъ повереню у данашнѣ станѣ ствари, кое Франя II са своіомъ личности у Риму подстиче.

Изъ **Турина** являю одъ 29. нов. Устроенѣ новога министарства саобштено е посланичкомъ дому, као и сенату. Фарини е читао програмъ министарства, кои овако гласи:

Земля осећа да е већъ ту време када треба са благодати единства задобивене землѣ осигурати, око унутрашнѣ организацие крепко радити, управу на слободномъ темелю установити и уставну слободу, први условъ явнога реда, развияти. Верно начелима язнога права коима талиянски народъ основъ свой захвалити има, верно тенденцияма парламента, изражуе министарство свое стално уверенѣ о испуненю народнога единства. Ми мислимо да одговарамо чувству явнога достоинства, ако се уздржимо одъ обећаня коя не могу наскоро испунѣна бити. Сама тврда вѣра наша у талиянску слободу дае намъ право да се изяснимо, да Италия мора довршенѣ единства свога течаю догађая оставити, и неправећи себи илузие и неклонувши духомъ згодну прилику за то чекати. Италия е до сада изображенимъ народима дала емства за миръ и поредакъ. Пођимо дакле истимъ путемъ обзирући се на обшти положай европски, са намеромъ да Италии алиянцие и подпуну независность одржимо.

Изъ **Нице** пишу „Дрезд. Ж.“ одъ 26. нов. Прекюче е у овдашньой талиянской опери дошло до политичке демонстрацие. Давали су Вердиев „Маскенбал“ и кућа е била препуна. При хору кои се починѣ са речима „Вива л' Италия“ одеданпутъ почеше и у партеру и на галерияма силно плескати. Викаше затимъ „Вива л' Италия“ и зактеваше више пута да хоръ изнова пева. Неке поедине звиждаче хтетоше наполѣ избацити; едномъ беше шкандалъ и метежъ каквогъ одъ анексие іошъ ние било. Полиция се морала умешати и забрани хору певанѣ. Данасъ у неделю разнео се гласъ, да ће бити іошъ веће демонстрацие, ако полиция забрану свою не опозове.

— О свршетку туринске министарске кризе пише еданъ париски дописникъ: Пасолину и Касинису е доста брзо пошло за рукомъ доволянъ брой знатнихъ люди око себе сјединити и само противленѣ кралѣво, кои съ почетка ние хтео Мингетия и Перуция, а касние само не овогъ последнѣгъ, било е узрокъ што се министарска криза на жалость приятеля Италие отезала. Да би можемо то подпуно разумети, морамо бацити погледъ еданъ на дипломатске кулисе. Као што е познато Ратаци е съ почетка рачунао на безусловну помоћь кралѣву. Кажу да му е то изрикомъ обећано било. Пре едно 14 дана, кадъ већъ ние било сумнѣ какавъ се може вотумъ одъ парламента очекивати, отиде председникъ пређашнѣга кабинета кралю, да му разложи положай и да га упита, еда ли е іошъ наклонѣнъ одъ преимућства круне употребленѣ чинити. Но Викторъ Емануелъ неукративши управо Ратациу одобренѣ, изяви да се сумня о целисходности распуштеня коморе. Председникъ министарства захвали кралю на милостивом његовомъ мишленю, али се изясни да е, будући се Његъ. Величество сумня, за министарство найболѣ да се уклони; коракъ такавъ, као што е распуштанѣ коморе, само е онда саветанъ, ако уз њега краль подпуномъ одважности пристане. Ратаци преда дакле кралю свою оставку; а овай примивши е изясни се, да ће сада чисто административно и привремено министарство узети, тако да Ратаци по краткомъ времену може опет у звание ступити.

Краль е у томъ смотреню више начина покушавао и окануо се идее о прелазномъ министарству текъ онда, кадъ се ясно показала немогућность за то. Али е околини своіой до последнѣгъ часа говорио да неће примити ни Мингети-а нити Перуци-а еръ су ова двоица по његовомъ мнѣнию противъ министарства нелоялнимъ оружемъ борили се. А противъ Перуция е краль и осимъ тога іошъ заузетъ био. Укратко после пада кабинета Риказоли, Перуци е непристойно противъ краля говорио, овай е еданпутъ добримъ увомъ своимъ сам чуо неке приметбе, кое е Перуци едномъ колеги своимъ у салону у кралѣвскомъ двору, шапнуо. Па онда салонъ Перуциевъ више е наликъ на кои париски него на турински, и тамо се ништа незна о обожаваню краля, кое е кодъ остале туринске аристокрацие мода. Код њега врло се отворено говори, па се радо и оштроумно оговара, кое истина ние политичкога домашая, али дворяне еди. Краль дакле ние хтео о Мингети и Перуци ништа знати, и кажу да се у томъ смислу према Ратациу изразио пре неколико сати, него што ће оба та државника къ себи позвати, да се съ њима о устроеню кабинета посаветуе. То е Ратации сигурно н мило било. Пасолини, Перуци и Мингети обратише се на Фариниа да овай председништво а и портфель споляшньихъ послова прими; судѣлованѣ овога лако су задобили, али Пасолини, кои се као Касинисъ после устроеня новога министарства, уклонити хтео, попусти навальиваню своихъ колега и краля, те прими одъ Фариниа портфель споляшнихъ послова, и овай тако задржава само председништво безъ портфеля.

— Као што е познато у последнѣ доба е више адреса на папу подписивано, па и одъ многихъ свештеника, у коима се папи дае саветъ да се светске свое владе одрече, Како се св. столица према овима адресама влада, види се изъ следећегъ писма и одговора на њега. Француски еданъ свештеникъ послао е папи следеће писмо:

Ваша светостъ! Духовникъ еданъ желећи имати правца у обавляню свое дужности смерно моли да му се следећи случай изясни: Одъ некогъ времена се подписую писмена у коима се при своимъ привидномъ високопоштованю према св. столици, свети отац умолява, да се своевольно светске свое владе одрече. Питанѣ е сада да ли особе кое такво писмено подпишу, под екскомуникацию (анатему) и под друге каштиге кое су папе у апостоличкимъ конституциама и писмама одредили, подпадаю.

На ово е изишло решенѣ:

Свето покаялиште, гореспоменуту сумню врело разсудивши, одговара: да подпадаю. —

Грчка.

Турска е оправила яка оделеня войске на границу Грчке. Албанези су у погранична места насртали и плячкали. Грчки министеръ споляшнихъ послова Дямантопулосъ послао е у Цариградъ услѣдъ тога ноту, у коіой свое чуђенѣ изражуе, да е Порта толику силу на границу Грчке опремила. Онъ се бои да недоће до судара каквогъ између Грка и Турака, кое оваки поступци лако изазвати могу. Далѣ са себе сваку одговорность одбия, ако до чега дође, чему онъ неће на путъ стати моћи, и умолява Порту, да би ове изазиваюће мере одклонила, кое непредвидиве послѣдице за собомъ повући могу.

Опозиция противъ постоеће владе и велика е и яка, еръ се у њой сва млађа генерация налази, коя е съ тимъ необуздания, што іой е за рукомъ испало владу Отона срушити. У њой се се налазе доста узорити талента. Друга опозиция састои се изъ онихъ люди, кои су падомъ отоновимъ звания своя изгубити морали, и у њой су званичници военогъ и цивилногъ реда различитогъ достоянства. Тако е влада сваки часъ у опасности, и съ тимъ више, што у њой самой има партая. Займисъ и Делиђорђисъ, кои су душа владе тако су различити међу собомъ, да е Займисъ глава умерени, а Делиђорђисъ воћа революционара.

Енглески посланикъ у Петрограду Лордъ Напиръ, саобштио е кнезу Горчакову едну депешу, кое е у кратко овай садржай: Енглеска ће се у споразумленю са двема великимъ покровителиствуюћинъ силама, они уговора тврдо држати, кои сродне принцеве овима владама, одъ наслѣдства на грчки тронъ изключую. Што се вере тиче, то Енглеска немари, нити ће за то радити, да онай кои би кралѣмъ постао, мора православнимъ бити. Ова клаузула невеже ни законе наслѣднике Отона, еръ променомъ династие уништено е по мнѣню Енглеске и оно заключенѣ кое то прописуе. Грци ће имати право тай членакъ у своіой конституции изменити.

„Монитеръ“ вели, да ние истина, да е нужна била войска и матрози, да у Атини обиталишта посланика брани. А на противъ „Опинионъ национал“ доноси, да е контрадмирал Тушаръ кои се са своіомъ флотомъ у Пиреу налази, едно оделенѣ поморскихъ войника на суво извести морао, да брани домъ францускогъ посланичства. Исте су мере руско и аустриско посланичство узети морали. Поредъ све изяве енглескогъ двора, за принца Алфреда іошъ еднако у Грчкой гласаю. — При гласованю често до великогъ нереда и до боя долази.

Членакъ „Мор. П.“ у питаню о грчком престолу, гласи: Чуемо да су се три силе, кое су у грчке ствари найвише уплетене, сада конечно споразумеле. Сложили су се у томъ, да определеня протокола одъ год. 1830. као важећа сматраю. Грци ће се дакле у одушевлѣномъ захтеваню свом што се тиче енглескога принца, преварени видити. Русия одъ свое стране признала е, да е войвода Лайхтенбергъ членъ царске фамилие. Остао е тимъ силама дакле само тай задатакъ, да пронађу принца, коега би могли грчкомъ народу препоручити као човека, кои е избора вреданъ и кои ужива поверенѣ Европе. Ми смо више пута споменули, како е тай изборъ тежакъ. Али сада мислимо да можемо изявити, да ће краль Фердинандъ португалски бити одъ тих три сила заеднички подпомогнутъ. Његово Величество е у найбольимъ годинама, у 46. години. За времена малолѣтности свога сина управляо е више година уставномъ кралѣвиномъ. То е врло способанъ кнезъ, и у валяномъ воспитаню свое деце надтицао се онъ са нашимъ принцемъ Албертомъ. Краль е къ томе стрицъ младога принца, комъ се не допушта да тако ласкателанъ изборъ прими. Кралю Фердинанду само едно фали. Онъ е римокатоличке вероисповести. Грци мрзе на католицизамъ већма него ма кои протестанти. Али ние могуће наћи кандидата, противъ коега се башъ ништа неби могло навести, и Грци ће вальда бити задовольни

што ће примити краља тако великога сродства, тако поштена и способна као што є краљ Фердинандъ. —

НАЙНОВИЄ.

Изъ Беча се явља, да іоштъ нема изгледа, да ће царствени савѣтъ скоро свою радню свршити. Баръ се ништа не зна о томъ, да є беседа готова, коіомъ би се онъ имао затворити, о коіой се у последнѣ доба по новинама већъ яко разнео гласъ, да є справлѣна.

У Атини 24. нов. Вѣсти из провинция добре су. само у Патрасу и Коринту непрестано се помало тару. Артемис Михое, глава покрета у Науплии, стигао є овамо из Италие и дочекан свечано. Бивши министар Хадцискосъ прекюче се натрагъ вратио.

— У Цариграду 24. нов. Нов заямъ одъ 6 милиона фунти штерл. (око 60 мил. фор. ср.) є учинѣн. Влада є забранила демонстрацие за принца Алфреда. — Емиръ паша є наименованъ за министра. Руски посланикъ Лабановъ добивши на више месеци одморъ, отишао є у Италию и Француску.

— У Лондону 1. дец. Данашньи „Таймс„ доноси о томе како є Будбергъ у Тилѣрияма примлѣн, уводанъ чланак, у ком хвали и Русию и Француску. Одношенѣ овихъ є много искрение, а тако и треба, єръ обе узтежу свою волю за осваянѣмъ. Русия ће услѣдъ царевихъ реформа постати одъ мртве машине, државомъ.

— У Петроград 1. дец: Данашньи „Журн. де Ст. Петрб.“ одговара на неки чланакъ париске „Франс“ одъ 25 нов.: Ми и опетъ велимо, да се Русия прва ставила на земльиште уговора и протокола одъ год. 1830. — Ни єданъ руски кандидат ние ни изъ далека предложен. Кад є явно мишленѣ нека имена изрекло, Русия є позитивно изявила, да ние ни єдногъ кандидата предложила. — Русия се занима са истоком због своих интереса и симпатие; она хоће тамо мир основан на помиреню интереса и страсти. За садашньостъ препоручує она као средство равнотеже сагласие европскога уплива.

ТРГОВИНА.

У Бечу: Од 25 до 30 Новембра дотерано є марве за кланѣ: из Мађарске 1291 ком: из Галицие 791. из немачких покраина 648; свега 2730. ком. Одтерано є на страну 562. а 123 ком. остало є непродато. Тежина є била од 500—650 фунти по комаду. Цена 125—165 од ком. а 23—30 фор. 50 кр. по центи. — Далье є дотерано 2096 телади по 19—39 фор. 219. яганяца од 4—10 ф. а. вр. од пара, 1112 ком. оваца од 13—10 фунта. 666 ком. младихъ свиня по 24—32 ф. а 210 ком. свиня од 28—30 ф. и 354 свиня од 24—26 ф. 1522. к. свиня дебелних 26—28 ф. од фунте. —

ЛУТРИЯ.

Темишварска: вучена 13. декембра по римс.
33 41 35 31 42

Будимска: вучена 6. децембра по римс.
60 33 53 36 21

ОГЛАСИ.

Бр. 425.

Огласъ.

Кр. Жуп. судб. столу у Вуковару дає овим на знанѣ: Да є на молбу Іована Влашића изъ Вуковара крозъ г. одвѣтника Павла Грчића ради дужнихъ 210 фор. а. вр. с. п. дозволио овршну дражбену продаю непокретности што су на 410 фор. 40 нов. а вр. судбено проценѣне, и у грунтовници обштине стари Вуковаръ подъ бр. 64. на име Софие Матановићке уписанъ, те да су у ту сврху два рока определѣна, први на 9 веляче, а други на 9 ожуякъ сваки путъ у 9 сати пре подне на лицу мѣста.

Позивлю се дакле свиколици, кои би ову непокретностъ купити желили, къ дражби с тим додаткомъ, да ће се та непокретностъ, ако ли се кодъ прве дражбе ни за више, а ни за процѣнбену цену непродаде, кодъ друге дражбе и изподъ процѣне найболѣму нудиоцу изручити; затимъ да є купацъ дужанъ укньижене на ню дугове, на колико ће куповнина довольна бити, по напутку суда на се примити; и напоследку да се остали дражбени увѣти, процѣнбени написникъ и грунтовнички извадакъ могу кодъ овога суда читати.

Напоконъ се іош позивлю и свиколици, кои, премда нису о дражби напосе убавѣштени, ипак мисле, да су уписом у явне књиге на гори наведену непокретнину каково заложно право стекли, да то своє право тимъ сигурние предъ измаком назначене продає овому суду прияве, што ће у противномъ случаю самим себи приписати, ако ли се диоба куповине безъ њи предузме, и њи, ако ли се на тай начинъ куповнина изцрпи, ништа незападне.

У Вуковару дне 27 студена 1862.

(88—1—3)

Брой 607.

Стечай.

Одъ кр. жупан. судбенога стола у Вуковару као стечайне области, овиме се явля: Да є одъ тогъ суда отворенъ стечай врху цѣлогъ иметка покойн. Јосипа плем. Житвая именито врху гибућегъ, гдегодъ се налазећегъ, и негиоућегъ иметка у оних круновина, где валяностъ имаде привремени стечайни редъ одъ 18. српня (юлия) 1853., да є међутомнимъ управителѣмъ иметка поставлѣн одважни почаст: жупаніски велики судацъ Анастас. пл. Замфиръ — заступникомъ Масе Симеонъ Филиповић одвѣтникъ, — а нѣговимъ замѣникомъ овдашніи одвѣтникъ Никола Бадлай.

Позиваю се дакле све оне особе, кое какве годъ тражбине на иметак падши у стечай ставити имаду, да исте наяве найдалѣ до 28. веляче (февруара) 1863. путем, тужбе проти горе реченомъ заступнику громаде кодъ овогъ кр. судбенога стола, єръ би биле иначе узпркосъ своих права властничтва, предности или залога лишене своих тражбинах изъ стечайне громаде и изключене изъ разправе стечайне.

За потврду међутомногъ, или за одабиранѣ новогъ управителя и одбора вѣровничкогъ, опредѣлює се рочиште на 5. ожуйка (марта) 1863 пре подне у 9 сати кодъ овога суда тимъ додатком, да вѣровници стечая къ истомъ тимъ сигурние дођи и о *одабраню управителя иметка* и одбора изразити се имаду, што би иначе био гласомъ §. 44 Ст. Р. на погибель веровничку међутомни управитель иметка и одборъ вѣровника поставлѣнъ одъ суда.

У Вуковару 26. новембра 1862.

(85 3—3)

Бр. 316.

Огласъ.

Кр. жуп. судбен стол. дає овимъ на знанѣ: Да є на молбу Арона Бинга и другова, прим: 10. студена (новембра) 1862. бр. 316. овршна дражбена продая за нѣнихъ покретнихъ ствари Іована Юришића изъ Шида, састоєћи се изъ разногъ трговачкогъ еспапа, процѣненихъ у 1518. ф. 54. кр. а. в. ради дуга одъ 400. ф. 165. ф. 95. кр. 200. ф. и 880 ф. 2 кр. скупа 1645 ф. 97. кр. с. пр. дозволѣна. За продаю овихъ ствари одређую се два рока, и то први са 12. сечня (януара) 1863. А други за 27. сечня (януара) 1863. сваки данъ пре подне у 9. сати у мѣсту Шидъ.

Позивлю се свиколици к' дражби овой с тимъ додаткомъ, да се при првомъ року ништа исподъ процѣне продавати неће, и да се куповнина свагда одма у готовости положити мора.

Кр. жуп. судбени столъ. У Вуковару 25. студена (новембра) 1862.

(90—2—3)

Писарница

Ц. кр. чиновника и заклетогъ судбеног толмача србско-хрватскогъ єзика **Велимира Барбарића** налази се сада „Wien, Nobau (Neu Wien) N. 206. у коіой се за превађанѣ примаю сваковрстна писма, доказательства, исправе и т. д. како изъ србскогъ са ћирилицомъ — и хрватскогъ єзика са латиницомъ на нѣмачки, тако и обратно. —

92—1—3)

Продає се

кућевни плацъ у ћурчискомъ сокаку брой 1789. ближа известия могу се знати у трговини А. Г. Шлезака. (89 2—3)

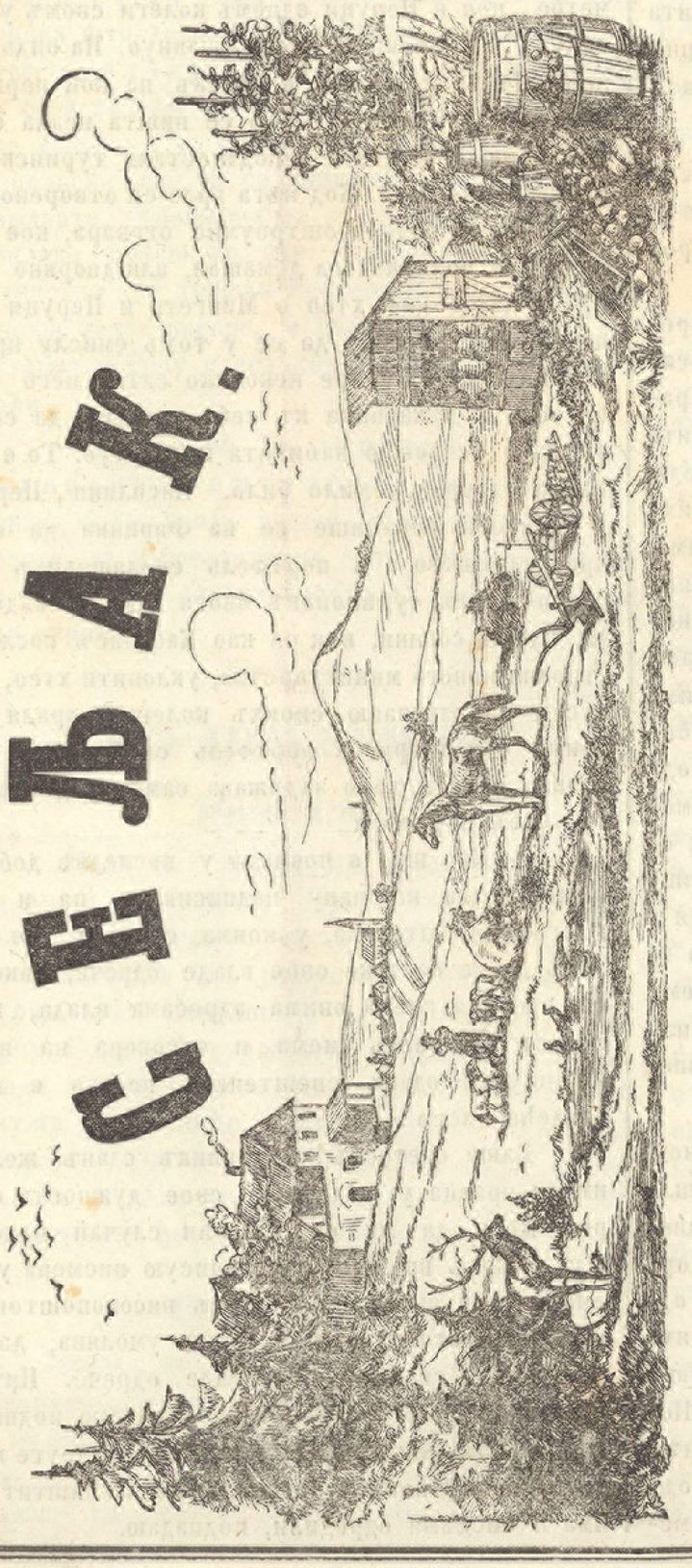

Недељи лист, за кућу, поље и башту, са илустрацијама.

Лист ће наш од нове године излазити **сваког четвртка**, имаће увек недељни календар за сваку идућу недељу, и доносиће изабране и на искуству основане чланке, и дворезе. При том ће се — ако довољни број предплатника добијемо — и поклони сваке по године давати, и то: прве по године „**Црни мушкат грозд**“ у 4 боје, а друге половине: „**Шест фели најновији челепка** (Фуксија)“. у 10 боја. Оба поклона ће бити на финој артији с олајним бојама у Бечу, у литографском заведењу Замарског и Дитмарша рађени, и моћи ће за украс свакој соби служити. — У своје време ћемо издати каталог разни страни семена, од они за кућу и башту полезни биља и цвећа, из ког ће сваки предплатник нашега листа, семена себи назначити моћи, и тако означен каталог нами натраг послати, на које ће означена семена од нас на дар добити. — За **4 ф. на годину, 2 ф. на по године а 1 ф. на три месеца** више чинити неможемо, а никад труда ни трошка жалити нећемо, само да наш, у економији заоставши народ, колико нам могуће буде подигнемо. — Сваке струке економ и сваки домаћин и домаћица, наћи ће овде поучења и забаве. У оделењу „**лекар**“ биће све болести и лечења свију наши кућевни живади, а у „**ситницама**“ кућевне маленкости, које су сваком домаћину и домаћици нужне знати.

Уследне бројеве може сваки на захтевање од нас добити.

Скупитељи добивају на осам скупљени предбројника девети број на дар.

У Новом Саду.

Уредништво „Сељака“.

(81—1—2)

Уредникъ и издаватель Петаръ Нинковићъ.

Брзотискомъ Игнята Фукса у Н. Саду.